

Колеснік М. А.,

практичний психолог

Відокремленого структурного підрозділу

*«Фаховий коледж харчових технологій та підприємництва
Дніпровського державного технічного університету»*

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Юнацький вік – період глибоких, кардинальних змін у розвиткові особистості.

Недостатній досвід розв’язання багатьох життєвих проблем часто породжує у цьому віці велику кількість неадекватних реакцій на життєві ситуації, непродуктивні способи розв’язання конфліктів, девіантну поведінку, правопорушення, виникнення різного роду залежностей тощо.

Відповідно до нормативно-правових документів одним із основних завдань роботи психологічної служби закладів фахової передвищої освіти є виявлення студентів, які потребують особливої уваги, розробка програм педагогічної і психологічної корекції неадекватної поведінки молоді, соціально-педагогічний патронат цієї категорії студентів.

Практичний психолог закладу повинен сприяти формуванню у студентів даної категорії життєвої та соціально-комунікативної компетентностей, прагнення до самовдосконалення.

У закладах фахової передвищої освіти психологічна служба проводить безліч діагностик із виявлення студентів, схильних до неадекватної поведінки. Різноманітні тестові методики дають можливість відстежити загальну налаштованість молодої людини, її психологічний стан, рівень агресивності чи тривожності, індивідуальні психологічні особливості особистості.

Часто результати психодіагностичного дослідження психологічних особливостей студентів засвідчують необхідність здійснення психологічної корекції нестійкості їх емоційного стану.

Підвищити стійкість емоційного стану студентів, оптимізувати їх позитивний досвід та нівелювати досвід неадекватного емоційного реагування на ситуацію, створити та закріпити позитивні зразки поведінки допомагають спеціально розроблені психологічною службою програми психологічної корекції.

Як приклад, можна запропонувати програму, яка складається з чотирьох інтерактивних практичних занять тривалістю до 1,5 години щотижня протягом місяця.

Зміст першого заняття сприятиме самопізнанню, саморозкриттю учасника як особистості. Завдання заняття: визначити як учасники сприймають себе, які власні психологічні особливості вважають позитивними, а які недоліками; з'ясувати наявність (відсутність) в учасників прагнення змінюватися на краще; формувати навички адекватного реагування на соціальне оточення.

Друге заняття дозволить виявити емоційну сферу учасника, його можливості до саморегуляції, самоконтролю. Практичний психолог повинен допомогти учасникам активізувати вміння відчувати, адекватно сприймати оточуючих людей, розвивати вміння застосовувати невербальні засоби спілкування.

Третє заняття створить можливість оцінити адекватність самооцінки учасників, їх здатність до самоаналізу, самовдосконалення. Завдання даного заняття: порівняти самооцінку учасників з оцінкою групи; формувати вміння аналізувати власні особисті риси та особливості інших, вміння слухати, навички зворотного зв'язку; розвивати соціальну активність, пробудити та прищепити інтерес до себе та до оточуючих, повагу до інших учасників.

Четверте заняття сприятиме формуванню навичок позитивної соціальної поведінки, її емоційної саморегуляції. Воно передбачає реалізацію завдань з формування навичок співпраці, адекватного прояву активності, ініціативи; уточнення й закріплення найуспішніших засобів та прийомів спілкування; формування вміння здійснювати правильний вибір форм поведінки.

Таким чином, психокорекційна робота сприятиме формуванню у студентів навичок позитивної соціальної поведінки, її емоційної саморегуляції, самоконтролю, адекватного реагування на життєву ситуацію, соціальне оточення, що провокують негативні емоції, вміння застосовувати оптимальні моделі поведінки в студентському середовищі, знаходити вихід із складних ситуацій, обирати правильний спосіб вирішення конфліктів, відстоювання своєї думки, бажання докладати вольових зусиль в регуляції поведінки, зменшенні проявів імпульсивності, необдуманості реакцій, надмірних особистісних переживань.

Психологічна допомога і підтримка створюють умови для соціалізації особистості, здійснення студентами усвідомленого, відповідального і самостійного вибору на життєвому шляху.